

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an	150 Lei
Pe jumătate	75 Lei
În străinătate	300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunt odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Pentru biserică și neam

O audiență la fostul Mitropolit al Blajului — „Gândul meu de căpetenie a fost totdeauna întărirea bisericii al cărui slujitor sunt și fericirea neamului românesc”, — a spus Înalt Preasfințitul Vasile

În vară, într-o după masă de sfârșit de August, când prind a se ofili florile și zările îmbracă tot mai des mantaua însângerată a toamnei, Ștefan, băiatul dela Curte, m'a căutat la redacție și m'a chemat la Înalt Preasfințitul. L-am aflat ca de obicei, de când se afla suferind, imobilizat la masa de scris, între vrafuri de acte și bucoavne, având alături paharul cu apă și cutia cu prafuri medicinale.

I-am sărutat preasfânta dreaptă și mă uitam cu teamă la crețele adânci de pe fruntea lată. Desigur iarăși o noapte de cumplite suferințe, ori o veste tristă din mult sbuciumată „vie a Domnului”, pe care în timpurile din urmă vânturile potrivnice o încearcă tot mai greu.

Însă nici una, nici alta.

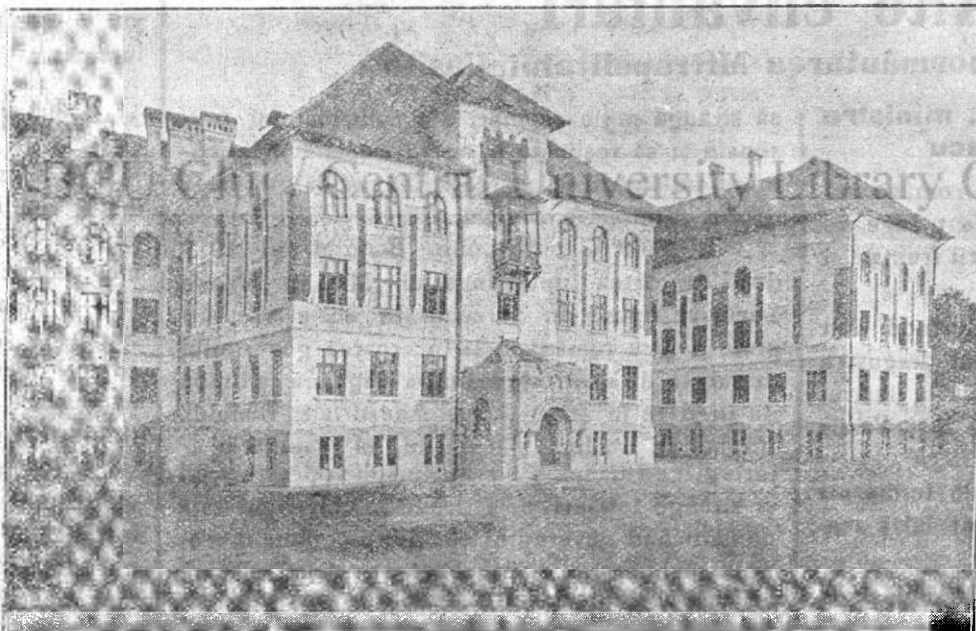
Înaltul Ierarh mă privește senin, liniștit, ca în timpurile când nu era legat de fotoliul atâtor răspunderi înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. Și nu-mi dă răgaz, să-i prezint obișnuitul raport despre școala pe care o conduc.

— Lasă asta, acum. Ziua de azi ne frământă prea destul. Ajunge clipei povara ei. Aș dori să mai privim și îndărăt, ca să nu pierdem legătura cu ceea ce mai înainte. Să nu uitați a pregăti cât mai curând materialul pentru *anualele restante* ale școlilor din Blaj. Și să nu omiteți partea istorică, după vechea datină bună a „programelor” blajene de demult. O școală care nu-și cunoaște trecutul și nu ține seamă de ideile și gândurile cari au înfripat-o, este o casă fără temelii, casa zidită pe nisip din Sf. Scriptură.

— În vederea anualelor, cărora marele războiu le-a întrerupt atât de jalnic șirul, ar fi bine să-ți notezi, aci la mine, punctele de căpetenie ale *politicii noastre culturale* în pragul marilor prefaceri, ca nu cumva, pierind noi, a-

cest rând de oameni, lucrurile să se uite, sau să fie înfățișate fals de cine știe cine.

— Principiul fundamental care m'a călăuzit totdeauna și mă va călăuzi până

„Institutul Recunoștinței”, una dintre strălucitele realizări ale marelui Mitropolit

la ultima suflare a vieții mele este: *întărirea bisericii al cărei slujitor sunt și fericirea neamului din care fac parte.*

În vremea Ungurilor, nouă Românilor din Ardeal și Banat ne lipsa *clasa mijlocie*. Ori, fără această clasă, care se făcea puntea de încheiere între cărturarii tot mai numeroși pe cari îi aveam și între masa cea mare a plugărimii, neamul nostru nu putea avea șanse de reușită în teritoriile istorice pe cari i le-a hărăzit soarta.

Înainte de războiu aveam câțiva conducători și fruntași, prin unele orașe, cari erau preocupați de marea problemă a clasei de mijloc. Însă silințele lor n'au putut da rezultate vrednice de remarcă, fiindcă sâtenii noștri erau refractari (potrivnici) ori cărei înstreinări dela vatră. Țăranul din Ardeal cunoștea două posibilități de fericire pământescă: ori plugul și coasa, ori patraficul de patriarhală cărturarie, nu prea mult depărtată nici acestea de strămoșeasca glie. Fiii noștri de țărani

nu părăseau bucuroși satul, să între la măestrie sau la negoț.

Sau, chiar dacă se resemnau unii părinți să-și trimită copiii la măestrii, meșterii erau străini pe toată linia și baiatul era pierdut pentru neam! Intra în familia meșterului, îi învăța limba, se însura cu fata lui și, după 10—15 ani, nu era bucuros nici să i-se mai pomenească de originea lui românească.

În felul acesta clasa mijlocie românească nu s'a putut crea.

— Eu am crezut că durerile crâncenului războiu ne vor învăța și la aceasta! La un moment dat am simțit că trebuie încercat. Atunci a răsărit ideea *Orfelinatatului românesc dela Blaj* sub aripile ocrotitoare ale bisericii.

— Mi-am zis: vom aduna jertfele nevinovate ale crâncenului războiu, copilașii ai căror părinți au căzut cu trupurile sfârțicate de obuze prin tranșee și, ca să nu moară de foame ori de părăsire prin celea comune răvășite de suflul morții, îi vom învăța măestriile căutate și vom crea dintr'înșii clasa de mijloc a românismului.

— Asta e cea dintâi școală, răsărită din noua ideologie, la Blaj, în pragul marilor transformări născute de războiu. Clădirea ei, aproape de gara Blaj (azi Școala de arte și meserii) apoi Castelul profese dela Obreja, unde au fost ocrotite *orfelinetele*, au avut la bază scopurile arătate.

În locul al doilea, neamul nostru avea nevoie de *plugari luminați*, că plugari de legea veche, cu pluguri de lemn și cu grape de scăeți, avea milioane.

— Ne-am gândit, s'au mai bine zis m'am gândit, căci între timp ajunsesem în fruntea Arhidiecezei ca vicar capitular, la o *școală de agricultură*. Blajul avea: seminar preoțesc, liceu, școală normală, școli primare, lăsate de înaintași.

Eu credeam că am datoriat să le întregesc cât mai neîntârziat cu celea cerute de timpurile avansate. Cum am spus mai înainte: cea dintâi școală nouă, a clasei de mijloc, a răsărit la 1916, în legătură cu orfelinatul. Se cerea școala de agricultură, care să ne dea țărâtimea impusă de noile împrejurări.

Durere, mare durere: reforma agrară a risipit proprietățile agricole ale bisericii și ale fundațiilor. Blajul a rămas sărac, cu îndatoriri și gânduri mari, însă cu brațele tăiate. Oea dintâi potționire de avânt!

Insă n'am îmbrâncit.

În legătură cu orfelinatul am introdus un curs de gospodărie casnică pentru fete, ca, măcar prin viitoarele soții și mame, să putem ajuta ridicarea țăranimii noastre atât de rămase. Așa a răsărit „Școala de menaj”. Mai întâi la Obreja, apoi la Blaj.

— Aveam în aceeași vreme și alt gând: *Reîncreștinarea poporului românesc prin femei, soții și mame*. Războiul cel mare a desechilibrat (turburat) sufletul omenirii. În vâltoarea patimilor deslanțuite după cataclism (marele prăpăd al războiului), trebuia revenirea la creștinătate.

Ne trebuiau școli de fete, model. Educația în acestea o puteau face în sensul de mai sus numai *călugărițe*. Deci am creiat *Congregația de Surori Sf. Maria*.

Și astfel a răsărit *Institutul Recunoștinții*. În acesta m'am socotit că trebuie să între 3 categorii de fete: 1) Tinere fete din oameni mai cu stare, cari merg spre universitate. Pentru acestea am completat vechea școală

civilă și am făcut *liceul de fete*; 2) Fete cari vreau curând o pâine. Acestea le-am dat *Școala normală de fete*; 3) Fete de orașeni cari să rămână în mediul lor și să aibă și ele din ce trăi. Pentru acestea am deschis *Școala comercială superioară de fete*.

La institutele *vechi* am adăugat: Clădire nouă pentru școala normală de băieți; singura care nu avea o clădire proprie și mi trebuia să largesc liceul de băieți, care în țara întregită și-a sporit clasele la dublu, dovadă că otoria lui Petru Pavel Aaron nu și-a pierdut rosturile nici în România Mare.

Am mai clădit o *Școală comercială superioară pentru băieți*, ca să avem pregătită oastea de recucerir: a orașelor ardene, năpădite de limbi străine.

Și toate acestea, în baza principiului: prin biserică la creștinătate adevărată, singura care poate fericii neamul, oaci civilizație și cultură fericitoare, fără Dumnezeu nu este cu putință.

Așa am crezut, așa am lucrat!

*

Înalt Preasfințitul tăcu. O tusa înăbușitoare îl sili să caute cutia cu prafuri. Eu m'am retras cu sufletul copleșit de emoții, ca din fața unui sfânt.

A. Melin

Alte cuvântări

rostite la înmormântarea Mitropolitului Vasile

Cuvântare d. ministru dr. Anghelescu

Împreună cu biserica, școala românească îmbracă astăzi haina de doliu spre a plânge pe mitropolitul Suciu, pe unul din marii fruntași și ctitori ai școlii și ai bisericii.

Rareori s'a putut vedea într'un mod atât de caracteristic, îmbinate într'un suflet, dragostea de biserică și dragostea de școală ca la ilustrul dispărut, ca la marele ierarh care a fost Vasile Suciu.

Amvonul și catedrala erau două forme ale aceluiași cult, două expresiuni ale aceluiași sentiment interior.

O singură credință intrupată în două preocupări, două posibilități de acțiune pentru a traduce în faptă ceea ce izvora dintr'o simțire caldă, dintr'o convingere adâncă de ceea ce trebuia să fie datoria unui ierarh care păstorește nu numai o turmă de credincioși dar și o națiune cu tradiții și cu drepturi în trecut, în prezent și în viitor.

Prin aceasta mitropolitul Vasile Suciu așezat pe linia glorioasă a marilor vlădici ai Blajului, a acelor străluciți capii ai bisericii care ținând într'o mână cârja arhi-păstorească știau că trebuie să țină în cealaltă mână cartea: cartea cea plină de înțelepciune și dătătoare de lumină, cartea deschizătoare de orizonturi noi, cartea care lămurește mințile, cartea care deschide sufletele și întărește conștiința de sine și de neam.

Desigur cu vrednicie a păstorit mitropolitul Suciu peste cuvioșii bisericii căreia i-a fost cap și conducător, dar nu mai puțin frumoasă și rodnică i-a fost munca pe care a închinat-o școlilor românești.

Activitatea lui culturală poartă pecetea nobilului său suflet. Ea a fost inspirată de virtuțile cele mai alese: caritatea creștină, dragostea de neam, credința în puterea învățării și în luminarea poporului.

A lucrat cu abnegație, cu lepădare de sine, cu jertfă personală, cu stăruință și cu modestie. Mulțumită acestor însușiri alese, a reușit

să strângă mijloace mari din contribuțiuni personale și să realizeze o operă școlară impunătoare, adăugând o pagină strălucită la glorioasa istorie culturală a Blajului.

Locșitor al mitropoliei Blajului, în 1917 după moartea mitropolitului Mihali, Vasile Suciu se opune cu dărzenie în acele vremuri grele pentru românism la încercarea guvernului unguresc de a introduce limba maghiară ca limbă de predare în școlile românești ale Blajului. Împins de un înalt patriotism, el renunță la ajutorul ce-i dădea guvernul maghiar pentru școli și strânge fonduri dela fruntașii bisericii sale comunicând guvernului că în lipsa unui mitropolit răspunzător nu poate lua o hotărâre care să schimbe caracterul național al școlilor românești.

Urcând scaunul mitropolitan în 1919, salutat în numele suveranului țării de principele moștenitor de atunci, prin cuvinte care aminteau glorioasa tradiție culturală a Blajului mitropolitul Suciu și-a înțeles în cel mai desăvârșit chip chemarea către țară și către neam și în afară de îndatoririle sale păstorești condus de un înalt patriotism, el și-a concentrat o mare parte din activitatea sa, pentru înălțarea poporului, pentru propășirea școlii românești.

Cu obolul săracului a înființat orfelinatul care a avut menirea să adăpostească pe orfanii de război amenințați cu desnaționalizarea în orfelinatele ungurești, înlesnind acestor vlăstare românești să învețe cartea în școlile primare, în liceul din Blaj și în școala de arte și meserii care funcționează astăzi în clădirea sa proprie.

Conștient de ceea ce însemnează pentru viitorul unui neam educația fetelor, cunoscând din experiență primejdia pe care o înfățișează școlile de călugărițe străine, el a înființat marele internat adăpostit în splendidul palat ce poartă numele de Institutul Recunoștinței.

Clădit în cea mai mare parte din daniile foștilor elevi ai Blajului, numele frumos pe care îl poartă institutul este astăzi prin el însuși un evocator al unuia din cele mai înalte simțiminte ce înobilează și înalță o inimă creștină.

El a completat această admirabilă instituțiune care adăpostește peste trei sute de fete prin crearea unui ordin călugăresc alcătuit din călugărițe române.

Aceiași înțelegere patriotică, aceeași înțelegere românească l-au condus în a construi palatul în care a fost instalată școala normală de băieți precum și școala superioară de comerț.

Toate aceste creațiuni au izvorit dintr'un suflet de bun creștin și de mare român. Duceau o viață simplă, o viață modestă, el a trăit simțit, a cugetat și a lucrat numai ca să poată realiza o operă de educație morală sănătoasă adânc românească, o operă care să contribuie simțitor la consolidarea statului românesc întreg.

Mitropolitul Vasile, pleacă dintre noi înainte de vreme. El închide însă ochii cu mulțumirea că în scurta perioadă de activitate ce i-a fost hărăzită de voința celui prea înalt, reușind la tot ce viața poate da unui om ca să realizeze o operă de educație morală sănătoasă adânc românească, o operă care să contribuie simțitor la consolidarea statului românesc întreg.

Trăind în chinuri trupesti și murind sărac, el lasă cea mai bogată moștenire la care poate avea un om superior.

Vasile Suciu a putut închide ochii fericiți căci fericirea lui a fost aceea a spiritelor elita, fericire alcătuită din satisfacții imateriale singurele, adevărate și durabile.

Reprezentând școala și cultura românească ministrul instrucțiunii avea datoria să nu lăsească dela această tristă solemnitate pentru pleca genunchii cu smerenie în fața rămășițelor marelui ierarh, în fața marelui român, icoană vie a virtuților creștine și a patriotismului luminat.

Cuvântarea d-nei Livia dr. Boilă

Uniunea Mariană, care cuprinde în sine toate reuniunile femeilor române greco-catolice din provincia mitropotitană, participă prin glasul meu, adânc îndurerat, la doliul imens al Bisericii și al neamului nostru. Mitropolitul Vasile Suciu la al cărui activitate strălucită am fost cu toții martori și ale cărui însușiri distinse cunoaștem cu toții, a stârnit prin moartea timpurie, profunde și unanime regrete.

Noi, femeile române, care aparținem acestei Sfinte Biserici, avem un îndoit motiv de întristare. Pentru că marele defunct a fost nu numai un convins protector al muncii noastre modeste, ci a fost întâiul care a înțeles deplin rolul important, pe care îl are femeia română în gielele împrejurării prin care trece țara și biserica.

Vasile Suciu, îndemnat prin genialitatea noblețea gândirei sale, a creiat instituțiuni de educație pentru femeia română model, care trebuiau să împlinească datoria ei de educatoare și îndrumătoare a familiei și societății românești și creștinești. Mitropolitul Suciu prin faptele sale mari a însuflețit nu numai generația sa, dar a îndrumat mai ales generațiile viitoare de a cunoaște supremul adevăr, opera de căpetenie a vieții este de a te ști și a te critica pentru credință și națiune.

Aducem azi ultimul prinos rămășițelor sale pământești și promitem că vom continua desăvârșim opera sa nobilă urmând pilda strălucită a vieții sale de mucenic.

Fie-i memoria binecuvântată.

București. Regret profund moartea ilustrului arhieru Dr. Vasile Suciu. Viața lui imboldită cu toate virtuțile creștinești, a fost va fi o pildă care va contribui la menținerea înaltului nivel moral al bisericii unite. Întru de cuună rog a depune Lei trei mii (3000) din fondul Doctor Vasile Suciu. *Doctor Aurel Bărescu* deputat.

Cuvântarea dlui Dr. Nicolae Lupu

Domnul a dat, Domnul a luat. Fie numele Domnului binecuvântat. De acum și până în veac.

De multe ori în acești din urmă zece ani în vleața-l plină de suferință, mitropolitul Vasile trebuie să-și fi adus aminte de suferințele, de vleața și de răbdarea stoică a lui Iov. Volnic ca brazil din munții Oltului pe unde se ridicase plin de vleață și optimism robust pe care numai credința și-l dă în înfățișarea nouă a statului românilor, oșteanul dela Copăcel își vedea cu entuziasm posibilitatea împlinirii marilor sale planuri întru frații săi creștini pentru iubii lui frați români.

Căci ul pe lângă puterea lui spirituală și duhovnicească intrupa în sine un mare realizator practic atât pentru alinarea suferințelor cât și pentru perfecționarea sufletelor credincioșilor săi cu posibilitatea de a răspândi cât mai larg caritatea creștină și de a forma cât mai multe și mai bogate suflete purtătoare ale acestei credințe.

Și deodată, în mijlocul deplinei sale activități ființa lui fizică e lovită de o boală grea care îl face infirm.

Infirm trupește pentru că, prlu miracol, energia lui sufletească prin această infirmitate însăși s'a întărit.

Ce luase Domnul pe de o parte îi dăduse înzecit pe de alta. Cei zece ani din urmă de activitate al mitropolitului Vasile sunt o muncă și o pildă de erou.

Realizările lui practice în cap cu acest minunat institut care poartă acest nume duos al recunoștinței, sunt opere neperitoare în veci și pilduitoare pentru frații săi. Ridicat din acea mândră țărânie a Făgărașului, și ca creștin și ca român și-a întrebunțat puterea pe care a dat-o înalta sa cultură și marele său rang bisericesc, pentru înălțarea sufletească și morală a poporului din care s'a ridicat.

Și prin aceasta și-a îndeplinit cu prisosință și datoria sa de păstor creștin al turmei încredințate și de fiu ales al poporului român. Vasile Suciu nu a fost numai un mare mitropolit, un mare înfăptuitor bisericesc, un mare învățat el a fost un caracter întreg, o conștiință veșnic trează, un mare patriot.

În cele mai grele lupte pentru eliberarea națională a oprimatului popor român exoubându-se la persecuții a luat parte activă în eroicele lupte ale partidului național român din Ardeal.

Iar în vremuri de mari prefaceri istorice când multe inimi au șovăit el cu dârzenie a ținut intactă tradiția națională a Blajului refuzând cu indignare și energie orice tranzacție.

Pentru marele său suflet, pentru marea sa operă, partidul național-țărănesc îl aduce prin mine un ultim omagiu și se închină pios înaintea mormântului său zicând împreună cu voi voastră toți: Veșnică să-i fie amintirea!

În numele „Agru“-lui

dl Dr. Alexandru Borza a citit următoarele șire:

Impiedecat să participe la înmormântarea Iustrului defunct, d. ministru Valer Pop, preș. Agrului a trimis cuvintele ce urmează:

„În catedrala Sfintei Treimi, locașul atâtor clipe de înălțare sufletească și naționale, s'au adunat reprezentanți ai națiunii de pretutindeni ca să dea expresie durerii ce-l stăpânește și să aducă un ultim omagiu marelui Arhiepiscop Vasile Suciu.

Mitropolitului Vasile Suciu i-a fost dat să conducă de fapt destinele bisericii Româno-Unite în clipele cele mai grele, în ultimul an al războiului și al încercărilor furibunde de a

surpa temelile de existență ale vieții românești din Transilvania.

În locul de mare răspundere, ocupat după moartea Mitropolitului Mihail, a știut să personifice dela început Blajul de totdeauna: devotamentul față de biserică și statornicie dâră în apărarea neamului.

Neclintit în acest crez, și-a atras dușmănia Budapestei, dar și splendida manifestare de solidaritate națională în jurul personalității sale de granit.

E firesc deci, că nu vechea stăpânire ungurească, ci România întregită să-l fi așezat în scaun de Mitropolit și însuș Maiestatea Sa Regele Carol II-lea, pe atunci Prinț moștenitor, să fi onorat cu înalta Sa prezență actul sărbătoreț al înscăunării.

Mitropolitul Vasile Suciu a continuat să rămână ceea ce a fost întotdeauna, lepădându-se de toate măruntele griji și preocupări lumești: s'a dat pe deantregul vieții spirituale și înfăptuirilor cu caracter național bisericesc.

Retras într'o chiliuță de o simplitate mai mult decât monahală, muncind chinuit de grelele suferințe fizice, a scos cea mai grandioasă lucrare dogmatică românească, iar în Blaj a făcut să răsară ca din pământ, marile instituții de cultură românească și creștinească.

E bine să se știe că nici Asociația Generală a Românilor Uniți nu ar fi luat ființă atât de curând, și nu s'ar fi dezvoltat așa de surprinzător fără părinteasca înțelegere și îndrumare a marelui dispărut.

Vasile Suciu azi nu mai este, rămâne însă vecinic crezul lui, rămân înfăptuirile lui, îndemnul lui.

De dincolo de mormânt ne va veni vecinic blândul, dar poruncitorul lui îndemn.

Să înlăturăm din inimile noastre pisma, ura și tot ceea ce ne poate despărți și să ne unim toate energiile și voințele în munca creatoare pentru Neam și Lege.

Durerea „Astrei“ culturale

D. președinte Iuliu Moldovanu a spus următoarele cuvinte

S'a îndurat bunul Dumnezeu să cheme la sânul său, după o viață de muncă și jertfa pe acela care atât de perfect a intrupat modestia înfățișării și măreția fondului creator caracteristică Blajului, bisericii unite și neamului nostru de țărani pentru a căror propășire a cheltuit cu atâta nobilă pasiune și rodnică trudă, energiile sale marelui mitropolit.

Impresionantă era simplitatea înfățișării sub care se ascundea și care refuză să trădeze uriașa comoară a unei alcătuiri sofitești cu cea mai mare distincțiune isvorită în toată grandoarea ei dintr'o umilă familie de țărani.

Din țărani s'a născut și peetea acestei origii nepretențioase a purtat-o în toate manifestările lui.

Modest este aspectul Blajului și totuși când intri în el smerit și umil te simți copleșit de amintirea grandioaselor evenimente și personalități pe care le-a găzduit. Simplă era înfățișarea mitropolitului Vasile și totuși când stătea înaintea lui mirarea, admirația și smerita în hinare erau reacțiunile succesive cari te copleșeau în fața sufletului de uriașe proporții care le-a intruchipat.

„Astra“ al cărui membru de onoare și vicepreședinte a fost și la a cărui conducere a participat cu atâta devotament și înțelepciune se închină cu evlavie și adâncă recunoștință în fața memoriei unei vieți creștinești plină de atâtea suferințe și de atâtea creațiuni culturale neperitoare.

Citiți „UNIREA POPORULUI“

Cuvântarea d. prof. Gr. Pădurean, primarul Blajului

Jalnică Adunare!

Blajul, conac al vechilor principii ardeleni, a devenit ceea ce este și mai ales ceea ce a fost în trecut pentru neamul românesc de pretutindeni, datorită prinților bisericii unite cu Roma, marilor Arhierel. Descălecătorul dela Făgăraș, I. M. Clain i-a pus temelile, P. Pavel Aron l-a înălțat prin instituțiile cărora le-a dat ființă, adevărate ziduri monumentale în vremea aceea. Iar Vancea a ținut să completeze opera înalțășilor prin lărgirea școalelor și zidirea alor două internate pentru adăpostirea școlărilor ce rola din toate părțile, nu numai ale Transilvaniei dar chiar și din Vechiul Regat și Bucovina, spre școalele Blajului.

Mitropolitul Vasile, urmaș în stalul canonic al marelui Bunea, s'a năzuit să-i fie vrednic urmaș. Încă în 1917, a lansat un apel către Românii din Ardeal pentru înălțarea și amenajarea unui orfelinat pentru adăpostirea și îndrumarea orfanilor din războiu. Institutul a luat ființă și după ce și-a împlinit menirea, astăzi a devenit școală de arte și meserii.

Educația fetelor, mai ales a celor de preot în grele împrejurări, a deslegat-o prin ridicarea importantului Institut al Recunoștinții, introducând aici liceul de fete, școala normală și comercială, sub conducerea Congregației sf. Maria, și aceasta de El înființată.

Conduc de-idea că copiii preoților și ai cetățenilor din Blaj să-și aibă aici toate școalele, a zidit frumoasa școală comercială de băieți și impozanta școală normală de băieți, care împreună cu Institutul Recunoștinții s'ar putea încadra chiar și în capitala țării.

Iată cum Mitropolitul Vasile, prin înălțarea acestor mărețe institute, a contribuit la educarea și dezvoltarea spirituală a fiilor săi sufletești; dar totodată și la dezvoltarea edilitară a acesui orașel, care s'a înființat s'a dezvoltat într'atât, prin jertfa Arhierelor.

Dar oare după Unire, înainte de a se realiza improprietărea în noua țară, cine a oferit de bună voie pentru locuri de casă, un vast teren, în deosebi Meseriașilor, dacă nu Mitropolitul Vasile Suciu?

De aceea, întristată adunare, dacă biserica unită și-a pierdut bunul păstor, neamul românesc și-a pierdut un mare și vrednic fiu, orașul Blaj și-a pierdut pe întâiul citor exemplu de muncă, abnegație și jertfă de sine,

Cetățenii acesui oraș, recunoscători pentru tot binele ce marele dispărut l-a făcut pentru ei, li zice, prin glasul meu: Dumnezeu să-l odihnească cu dreptul.

Cuvântarea d. prof. dr. Coriolan Suciu

Trei societăți culturale și sociale din Blaj: Reuniunea Meseriașilor, Reuniunea Femeilor și Casina Română, prin cuvântul meu aduc priinosul lor de mulțumită și recunoștință memoriei marelui și bunului Arhieriu Vasile Suciu, în care au pierdut un fondator și sprijinitor, au pierdut pe membrul onorar al lor.

Caracteristica omului superior este de a nu fi unilateral, de a nu se îngrădi în cercul strimț al preocupărilor sale profesionale, ci de a-și manifesta energia creatoare în toate domeniile pe cari mediul social și cultural i le-a pus la dispoziție. Cei cari, în afară de executarea îndatoririlor impuse de slujba lor, mai găsec timp și energie pe cari să le sacrifice pentru binele obștesc, în cadrul diferitelor asociații culturale, înseamnă că nu sunt egoiști, nu sunt suflete de rând, ci suflete de elită în

cari altruismul, filantropia și demofilia au găsit lăcaș. Aceste personalități complexe și superioare, vor lăsa dâră de lumină pe unde au trecut, și vor pune pietrii de temelie, sau vor clădi mai departe pe temelile așezate de alți mari înaintași, pentru ca binele social să progreseze.

O astfel de personalitate, un astfel de suflet a fost ilustrul nostru Mitropolit, a cărui moarte o deplângem acum.

Ancorat cu jumătate din anii bărbăției sale în epoca stăpânirii ungurești — care era prilej de încercare a caracterelor —, cu cealaltă jumătate în era României întregite, Mitropolitul Vasile Suciș a adus din trecutul de lupte pentru apărarea existenței comorilor noastre sufletești: limba, legea și cultura românească, a adus — zic — din suflet gata la jertfe și la privațiuni, un suflet — după versul poetului — Statornic în cinstea de lege și neam, în focul credinței statornic. Și fiindcă un factor important pentru afirmarea neamului nostru — mai ales în timpurile de sufocantă stăpânire străină — au fost și societățile culturale, pe Dr. Vasile Suciș îl găsim purtând un viu interes acestor societăți din Blaj, cari în semn de recunoștință l-au și proclamat de membru onorar al lor.

În deosebi meseriașii și comercianții români din Blaj au să-i fie mulțumitori și recunoscători. — Dacă înainte de a fi mitropolit le-a servit hrană sufletească prin conferințele ținute în cadrul Societății Meseriașilor și le-a luminat odraslele și prin cursuri ținute la școala de ucenici, după înfiptuirea unității naționale, meseriașilor și comercianților români lipsiți, n'a pregetat a le distribui din al său — fără să mai aștepte reforma agrară — loturi de case pe cari azi se ridică o serie întreagă de locuințe modeste, dar igienice și corespunzătoare.

Ba s'a gândit la viitorul întregii noastre clase mijlocii. Având deplină încredere în sfârșitul norocos al războiului pentru întregirea noastră națională, de altă parte dându-și seama că pe rândul acesta de oameni ne așteaptă greaua misiune a recăștigării terenului pierdut la orașe, — încă înainte de sfârșitul marelui războiu, deschide la Blaj un orfelinat și din jertfele războiului, din orfanii de război, copii ai nimănui, voește să crească meseriași, cari să contribuie cu timpul la recucerirea orașelor noastre înstrăinate. Și de fapt din Orfelinatul Blajului — înzestrat cu ateliere moderne, au ieșit în deceniul de după unire sute de tineri meseriași — tâmplari, mecanici, pantofari, etc. cari au împânzit orașele noastre din Ardeal, unde se simțea atât de acut lipsa clasei mijlocii, a meseriașului român.

Omul care pentru sine n'a cerut nicicând, dela nimeni nimic, n'a pregetat să bată cu petiții șicolecte pe la toate ușile — pentru a susține instituțiile culturale și filantropice create în interesul neamului nostru.

Când pioși pelerini, dornici de a cunoaște centrele nervoase ale rezistenței noastre național-culturale, se vor abate și pe la Blaj, ei vor putea constata că despre rolul național-cultural al Mitropolitului Suciș saxua loquuntur, căci după episcopul ctitor al Blajului Inocențiu Clain, după cel de al doilea întemeietor care a fost mitropolitul Vancea, Mitropolitul Vasile Suciș cu tot dreptul va putea fi numit la treilea întemeietor al Blajului. Cel ce vor vizita cetatea de școli din orașelul dela îmbinarea Târnavelor, vor putea constata, că cel de al zecelea arhiepiscop care a rezidat la Blaj, prin cele 5 școli create a făcut să se ridice la zece numărul acelor instituții cu cari în Țara Întregită se mândrește Blajul nostru cultural.

Marele ctitor de școli și membru onorar al societăților culturale și sociale din Blaj odihnească în pace și amintirea lui rămână vecinică.

Cuvântarea dlui Gh. Biriș

În numele linelor universitari, membrii ai „Agru“-ului, s'au rostit următoarele cuvinte:

Mitropolitul Vasile Suciș, mândrie necontestată a bisericii române unite și a neamului, a dispărut — și Studențimea română unită îi aduce respectuoasă închinare. Căci studențimea română unită a văzut totdeauna în Arhiepiscopul cu figură de mag, un simbol al unor vremi de mai multă vrednicie, de mai curată credință, de mai înțeleaptă pricepere a imperativelor pe care Dumnezeu și viața le impune fiecăruia după puterile lui.

Studențimea română unită urmărea în viața și activitatea mitropolitului Vasile Suciș echilibrul între canonul religios și realizarea lui. Și cu cât vedea mai înaltă realizarea lucrurilor exterioare, faptelor care rămân — cu atât își dădea seama mai mult de gradul superior de pătrundere și trăire a canonului religios.

O viață care rămâne un semn de autentică înțelegere a disciplinei religioase, de credință și consecvență morală — o viață care umple o firdă din tezaurul de vieți mari ale acestui pământ și ale acestui oraș

Retrasă în umbră, în suferință și virtute își impregna țiparul în piatră și arhitectură, pentruca să-l bată lumina spre care râvnea. Și pentruca să rămână mărturie vremilor ce vor veni și generațiilor ce se vor arăta pe aceste meleaguri, Mitropolitul Vasile Suciș a lucrat s'o îmbogățiască în interior, să-i lărgească granițele ce-o cuprind să-i amplifice liniile ce-l desemnează măsura, să-i înveșnicească virtutea misterioasă, pentruca pământul să n'o poată acoperi și vremea să nu-i epulzeze parfumul.

Model perpetuu și răspântie de îndemnul, generația tânără îl va păstra vie amintirea. Căci noi trăim prin oamenii care ne preced, învățăm din exemplul pe care ni-l lasă, ne îmbogățim rezonanța sufletească prin sunetele care se exprimă.

Mitropolitul Vasile Suciș și-a înțeles menirea, l-a scrutat întinderea și i-a cunoscut valoarea. Era din șirul oamenilor care nesocotesc hotarul străduințelor pentruca să fie pretutindeni prezent, cu fapta și cuvântul. Biserica și neamul l-au avut printre bărbaii lor vrednici, luptători și sfetnici, mândrie pretutită și rezervă la care se putea face oricând apel.

Desigur că a avut exemple anterioare, a știut să desprindă din planul mareș pe care l-au trasat figurile mari ale trecutului nostru, fragmentul care-i revenea spre împlinire, datorită poziției înalte ce ocupa, desigur că vremile trecute l-au dat bogate învățăminte, iar cele noi l-au cerut nenumărate sacrificii, — dar cât de mult și-a depășit misiunea!

Arhiepiscopul cu superioară prestanță, figură în care energia românească se vădea în trăsături precise, dar și bunătatea se vădea în fața-i cu ochii blânzi, caracter integru, spirit pozitiv, constructiv, Român cu conștiința obligațiilor ce decurg din acest atribut; ctitor de școli, risipindu-și dragostea fără reticențe peste copiii crescuți între zidurile păstrătoare de vechi amintiri, el, cel fără coboritori, purta atâta trudă și atâtea gânduri pentru fiii neamului! Clădindu-și cu măsură viața, alegea material din cel mai bun.

Dar în partea din urmă a vieții sale, durerea a venit să statornicească un aspect din relieful ei, să-l multiplice formele. Tragismul zilelor din urmă l-au dat aureolă de erou, pentruca mai îndepărtat să fie reflexul acestei personalități marcante și s'o pună semn al celor preafnalte.

Toți câți s'au împărtășit din darurile Mitropolitului generos, toate seriile de școlari ai

Blajului, astăzi încearcă durere grea. Orașul căruia l-a ridicat falma și care-l va păstra veșnicie — astăzi poartă doliu.

Tineretul universitar român unit, ca forma latore importantă în preocupările Mitropolitului Vasile Suciș — și trebuie amintim că unul din ultimele acte ale Mitropolitului a fost un memoriu documentat înaintat Ministerului Instrucțiunii pentru recunoașterea Astrului ca societate studențescă legală — Astrul îi aduce astăzi ultimă închinare. Căci astăzi Arhiepiscopul intră în lumea oamenilor care au fost, cu celebrarea din urmă. Peste anotimpuri și ani, însă, vom păzi trează amintirea acestui îndrumător sufletesc a cărei propovedanie vom auzi-o și de-acum înainte când nu va mai fi rostită.

Coroanele de pe sicriul Mitropolitului Vasile

Sicriul Mitropolitului a fost acoperit cu mulțimea coroanelor trimise. Multe din ele erau din flori naturale. Din cele multe, în mijlocul durerii din jurul Răposatului, desprindem următoarele:

Din partea mamei și fraților: „Scumpul și neuitatul nostru Vasile“.

Din partea M. Sale Regelui.

Senatul României: „Marelui Mitropolit Vasile“.

Ministerul Instrucțiunii, Cultelor și Cultelor: „Admirație și recunoștință I. P. Sf. Arhiepiscop și Mitropolit Dr. V. Suciș“.

Ministerul Cultelor: „Recunoscătoare mintire I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit V. Suciș“.

Astra Culturală: „Valorosului fost vicepreședinte și membru onorar“.

Județul Târnava-Mică.

Nepoții și veriți Tăi: „Neuitatul nostru Mitropolit Vasile“.

Valer Pop: „Marelui Mitropolit Vasile“.

Preoții Vicariatului Făgăraș: „Prea vrednicului Părinte-compatriot“.

Preoțimea tractului Blaj.

Preoțimea tractului Arieș: „Neobositul nostru Mitropolit Vasile“.

Congregația Surorilor sf. Maria.

Congregația Filiala Reghin: „Smerită cunoștință binefăcătorului nostru“.

Congregația Surorilor Geoagiu: „Fla recunoștință. Dă-ne sprijinul zilnic Bun Părinte“.

Congregația Surorilor Cluj.

Reuniunea Mariană Mediaș: „Arhiepiscop Vasile“.

Profesorii dela liceul gr. cat. de băieți „Omăgiu profund înalt Prea Sf. Sale Dr. Vasile Suciș“.

Reuniunea sf. Maria Tg.-Mureș: „Marelui nostru Părinte sufletesc“.

Intemeietorului școlii noastre: Profesor și elevii Șc. Com. Sup. de băieți.

Școala Normală de băieți.

Marelui Patron și binefăcător — Profesorii și elevele liceului de fete.

Marelui Părinte și Intemeietor — Școala comercială Superioară de fete.

Școala de arte și meserii Blaj: „Marelui Mitropolit Vasile“.

Internatul Vancean: „Fostului rector“.

Școala gr. cat. de menaj: „Pioasă recunoștință înaltului Prelat“.

Reuniunea Meseriașilor din Blaj: „Neuitatul său membru onorar“.

Reuniunea femeilor gr. cat. române Blaj, în loc de cunună a dăruit suma de 2000 (două mii) pentru bisericile gr. cat. Vechiul Regat.

Glasure de durere

Păr. Evrard, profesor la liceul de băieți din localitate, a transpus la Oficiul arhidiecezan o scrisoare primită din partea dlui *Gabriel Puaux*, în care — fostul ministru al Franței la București, astăzi ministru al Franței la Viena, — scrie următoarele:

„Am primit vestea morții Ex. Sale Mgr. Suciului. Vași fi recunoscător dacă ați fi interpretul viilor mele condoleanțe pe lângă familie și autoritățile bisericești. Nu uit primirea ce mi-s'a făcut la Blaj. De aceea mă asociez din toată inima la durerea bisericii unite». *Gabriel Puaux*.

*

Beiuș, 29 I. 1935.

Stimate Domnu'e Melin,

Numai ieri seară când am avut un mic răgaz pentru a mă odihni (citind »Unirea Poporului«), am știut dintr'odată și despre boala și operația chirurgicală și fericita scăpare a Dv. din suferințele cari v'au dus la clinică. Țin să vă exprim felicitările mele sincere și deplin frățești!

Tot așa și pentru frumoasele cuvinte cu care ne redați așa de mișcător clipele și vorbele din urmă ale Veneratului nostru Mitropolit Vasile. Mi-au venit lacrimile în ochi și niciodată nu m'am simțit așa de bun român și fidel Blăjan. Să-mi credeți, de trei zile (de când cu trista veste, mintea și inima îmi stă tot acolo și am toată nădejdea că toată suflarea românească în zilele acestea e cu Blajul nostru scump așa de crud încercat. Simpatia tuturor și mai ales pilda, viața și meritele Veneratului repausat vor ajuta la unirea tuturor Românilor buni într'o desăvârșită frățietate. Delegația Sf. Sinod cu I. P. S. Visarion Puiu, e cea dintâi și mișcătoare dovadă.

Numai preocuparea de a nu deranja pe alți profesori, părinți sau pedagogi, m'a reținut aici la Beiuș. În timpul acesta de mare jale, am arătat tineretului nostru (învățat să simțescă adânc creștinește și românește) activitatea frumoasă, patriotică și creștinească a marelui defunct.

Domniei Voastre, care m'ați încurajat (și Păr. I. Maior, Aug. Popa și D. Neda) și cunoașteți sentimentele mele creștinești și românești, am ținut să vă scriu exact cum izvorăsc (din inima) toate condoleanțele mele cele mai religioase și naționale. Totodată am credință că bunul Dumnezeu va ajuta poporul său iubit, tot așa ca și în trecut.

Păr. I. Merlos,
preot-profesor, călugăr francez
din cinul Asumpționiștilor.

*

Te rog să împărtășești Prea Veneratului Capitul Mitropolitan și din partea umilitului serv, cele mai sincere condolențe pentru marea pierdere a I. Pr. Sfințitului Mitropolit.

Moartea marelui Arhiepiscop Vasile Suciului — deși se știa că e suferind — m'a fulgerat, și mai vărtos articlii (tăi) din »Unirea« m'au pătruns adânc, astfel că mult timp nu am putut zice nimic, numai lacrimile ferbinți din ochi spuneau și vorbeau durerea.

Biserica a pierdut pe un atlet și mare cărmuitor și adevărat slugitor, școalele noastre pe al dollea creator, ce totul a jertfit pentru ele — necunoscând mamă frate și surori — neamul românesc pe naționalistul înflăcărat și neînfricat, școlarii blăjeni pe un Mecenat, săracii pe părintele acreditor. Fac solemnă declarație că în restul zilelor ce le mai am, din mila lui Dumnezeu, la toate s. liturghii, întocmai ca și pe fiul neuitat Horațiu — am să-l pomenesc pe marele

arhiepiscop Vasile Suciului, pre care îl deplânge un neam întreg.

Dumnezeu ne trimită un vrednic urmaș!
Dumnezeu să-i facă partea aleșilor, că ales a fost între aleși!

Gherla, la 31 Ianuar 1935.

David Doac
protopop-onorar

București. Adânc mișcați de moartea mitropolitului Vasile Suciului rugăm primiți condoleanțele noastre. Episcopul Visarion al Hotinului ne va reprezenta la înmormântare. *Miron Patriarhul*.

București. Veste dureroasă este pentru mine încetarea din viață a veneratului mitropolit dr. Vasile Suciului și împărtășesc cu ilustrimii canonici pierderea unui atare ierarh savant. Bunul Dumnezeu ținând seamă de suferințele îndurate va da răsplata celor drepti. Fie amintirea lui neperitoare și odihnească sufletul său în pace. *Alexandru Cisar* arhiepiscop și mitropolit romano catolic de București.

Sibiu. Insofând cu profunde regrete trecerea din această viață a înalt prea sfințitului arhiepiscop și mitropolit Vasile exprimăm din partea noastră și a metropoliei ortodoxe a Ardealului îndurate condoleanțe. La înmormântare va participa în numele nostru Prea Sfinția sa arhiepiscop Vicar Vasile. *Nicolae Arhiepiscop și Mitropolit*.

Oradea. Cu evlavie împărtășesc doliul bisericii surori. Episcop *Roman Ciorogartu*.

Cluj. Adânc mișcați de moartea neașteptată a marelui vostru mitropolit Vasile rog să primiți condoleanțele mele sincere. *Nicolae Ivan*.

București. Împărtășind durerea comună înălțăm rugă către Domnul pentru odihna sufletului vrednicului Mitropolit Vasile Suciului. *Mihal Robu* episcop Iași.

Cluj. Cu profundă durere primesc preadureroasa veste despre trecerea la cele veșnice a marelui și bunului nostru mitropolit Vasile. Împărtășind din plin marea pierdere ce o îndură biserica noastră și neamul întreg, rog din tot sufletul pe atot puternicul să odihnească cu aleși săi marele suflet așezându-l cu cei ce bună luptă au luptat și credința o au păzit. Ctitorului luminat dela Domnul, laudă și pace. Episcop *Iullu Hossu*.

Lugoj. Moartea marelui mitropolit Vasile a zguduit adânc. Pierderea consistorului blajului, e mare caracter neînfrânt, arhiepiscop luminat, conducător înțelept, lasă gol imens. Dumnezeu vă mângăie. *Nicolescu* episcop.

Bala Mare. Clerul și poporul credincios al eparhiei Maramureșului deplânge adânc pe marele său mitropolit Vasile Suciului ctitorul nemuritor al atâtor mari opere de credință între cari și aceasta eparhie care nu va înceta să se roage pentru odihna fericitoare a sufletului său curat. *Alexandru Rusu* Episcop Maramureș.

Timișoara. Iau parte cu toată inima la durerea voastră și sosesc la înmormântarea defunctului mitropolit și arhiepiscop Luni cu trenul la orele 21 și trei sferturi cu un însoțitor. *Augustin Pacha* episcop.

Oradea. Copleșit de durere capitulul român din Oradea exprimă cele mai adânci regrete pentru moartea veneratului și iubitului cap al provinciei noastre mitropolitane. La îngropare vor participa doi delegați ai capitolului. — *Prepozit Dr. Miculaș*.

Lugoj. Capitulul nostru cu adâncă durere aflând de decesul marelui mitropolit Vasile, vă exprimă condoleanțele cele mai simțite participând la înmormântare prin doi delegați. *Prepozit Boros*.

Oradea. Corpul profesoral și clericii academiei teologice greco-catolice din Oradea se alătură la durerea care a încercat întreaga provincie mitropolitană și înaltă rugăciuni fierbinți la tronul ceresc pentru odihna neuitatului mitropolit Vasile. *Dr. Miculas, rector*.

Oradea. Clerul credincios și instituțiile diecezei Oradea cu adâncă jale deplânge pierderea marelui mitropolit Vasile. *Gh. Miculaș, Vicar episcopesc*.

Baia Mare. Împărtășim din toată inima durerea nesfârșită ce v'a ajuns în urma trecerii la cele veșnice a vrednicului Arhiepiscop și Mitropolit, a marelui român și a bărbatului stejar. Dumnezeu să dea mângăiere tuturor și odihnă răposatului. Delegatul la înmormântare este Canonicele Vida, care sosește împreună cu Episcopul. *Breban*; prepozit.

Episcopia din Alba-Iulia. În absența Excelenței sale Episcopul Mailath, în numele lui și al Capitulului și Diecezei noastre de Alba-Iulia, primiți regretele noastre cu care luăm parte la durerea și doliul Arhiepiscopiei Blaj, cu ocazia pierderii marelui și nobilului suflet și păstor suprem. Cu adâncă recunoștință ne rugăm pentru mângăierea celor din dieceză și a credincioșilor dureros loviți. *Daniel Zamora, Vicar General, Prepozit Maior*.

Cluj. Comitetul regional pentru transilvania al ligii antirevizioniste române a aflat cu adâncă durere trista veste a încetării din viață a președintelui său de onoare, mitropolitului Vasile Suciului, și se grăbește a transmite bisericii unite române expresiunea sincerei sale dureri pentru marea pierdere. Președinte profesor — *I. Lupas*.

Orăștie. Adânc mișcat pentru pierderea regretabilă ce a îndurat biserica unită prin moartea marelui român și mitropolit, vă rog primiți expresiunea celor mai simțite condoleanțe. *Aurel Vlad*.

Hida. Românii uniți din Valea Almașului deplângem cu creștinească evlavie moartea marelui Mitropolit Vasile Suciului și ne rugăm pentru veșnică odihnă amabilului său suflet. *Stimion Tamaș, Președinte al Agrului*.

Cluj. Moartea Mitropolitului Vasile ne zguduie. Ea constituie o pierdere ireparabilă pentru întreg neamul românesc. În numele ziarului »Patria«. *Dr Aurel Buteanu*.

Cluj. Uniunea Femeilor Române Unite își exprimă cele mai adânc simțite regrete ale ei pentru pierderea distinsului Mitropolit Vasile Suciului, înaltul ei patron. Președintă, *Livia Dr Boild*.

Cluj. Reuniunea Sfânta Maria a femeilor române greco-catolice din Cluj adânc impresionate își exprimă regretele sale la moartea Mitropolitului Vasile Suciului, sprijinitorul și binefăcătorul ei. În veci pomenirea lui. Președintă *Livia Dr Boild*.

Dej. Județul Someș profund impresionat de neașteptata moarte a Mitropolitului Vasile Suciului deplânge amarnic ireparabila pierdere a bisericii unite române din Ardeal și cucernic reînchină memoriei marelui factor al unirii din 1918 și enciclopedistului român erudit de o sclpititoare inteligență. Rugăm pe atotputernicul să mângăie această naștă și biserică unită cu Roma. Prefectul Jud. Someș *Ion P. Oltean*.

„Nu ne trebuie școală“

Locuitorii unui sat din jud. Bihor nu vreau să primească bani pentru clădirea unei școli

Cuvintele din fruntea acestui articol au fost rostite de locuitorii unei comune din jud. Bihor. Iată cum a fost întâmplarea.

Un deputat din acel județ, a reușit să scoată din punga ministerului 400 de mii de Lei, pentru ca să zidească în județ mai multe școli. Într-o comună însă locuitorii n'au vrut să primească darul: „Ce ne trebuie nouă școală“, au răspuns deputatului care le povestea vestea bună. „Nu ne trebuie școală“.

Toți câți au auzit de această întâmplare s'au mirat. Noi însă nu ne mirăm prea tare. E prea lăfit acest obicei la noi, am văzut prea multe comune cărora nu le trebuie școală, încât suntem obișnuiți. Căci băgați bine de seamă starea în care se găsesc școlile noastre dela sate. Gard împrejmuitor nu este, în multe părți intră vitele satului și porcii vecinului ca'n pășunatul comunal. Unde este un gard apoi priviți bine la el. Spărturi, prin care intră cine vrea, sunt destule. Într'un loc lipsește o scândură —, în altul un stâlp.

Școala, în multe părți, e o jale de nedescris. La temelie ei sapă porcii oamenilor, ploile, vânturile și urgia vremurilor. De pe coperiș se scurge apa'n pod ca prin ciurul celui din poveste.

Și dacă intrăm în școală, aici ce găsim? N'o mai spunem. Trece Dta, cetitorule, pe la școala din comună, și vei vedea cu ochii. Apoi gândiți vă Dvs., locuitorilor unei astfel de comune, le trebuie școală? Pot ei spune, da, ne trebuie școală, ne dăm seama de foloasele ei, și totuși o țin așa după cum am scris.

Ei, vedeți Dvs., sunt mulți acela cărora, ca și cei din jud. Bihor, nu le trebuie școală. Acela au spus-o în gura mare. Au rămas de pomână prin gazete. Sunt mulți însă cărora nu le trebuie, dar n'o spun aceasta ci lasă școala în părgănire. Apoi să știți Dvs.: biserica, școala, și tot ce-i a satului, e oglinda comunel. Cum sunt ele, așa sunt și locuitorii. Doriți să treceți drept comună fruntașă, oameni de cinste? Atunci îngrijiți-vă de școală și de tot ce-i a satului.

Plâng orfanii...

Ai plecat părinte!

Noi, copiii Tai, Te plângem. Noi cei 150 de orfani și orfane. Și cu noi, un popor întreg. Iartă-ne, părinte, căci am uitat de Tine.

Împărăția pe meleagurile acestei țări, în goana după existență și după ale lumii trecătoare: am uitat de binefacerile Tale și de recunoștința care trebuia să o avem față de Tine.

De când am plecat, mai bine zis, de când am zburat de sub aripa Ta ocrotitoare, foarte puțin ai știut de noi. Unii n'am mai vrut să știm de Tine; iar alții n'am mai vrut să-ți răpim timpul, care pentru Tine era foarte scump. Tot timpul Tău era consacrat binelui acestui neam.

Plângem Părinte!

Plângem când ne aducem aminte, cât de mult ne-ai iubit. Ne aducem aminte când venea-i între noi și ne mângăia-i cu vorbele Tale dulci. Am fost copii pierduți, ai nimănui, și Tu ne-ai scăpat din marginea prăpastiei care era să ne înghiță. Ne-ai deschis o cărare nouă, și pentru noi a răsărit un soare nou prin bunăvoința și mila Ta. Pentru Tine nu a fost mai mult unul ca altul. Ne aducem aminte cu cât drag ne priveai când plecam la școală sau la biserică! Noi ți-am fost cea mai mare mân-

găiere sufletească. Pentru noi, și de dragul nostru ți-au curs lacrimi din ochi, la 15 Mai 1924, în fața tuturor, când ne-a ivăzut.

Plângem părinte!

Plângem, căci din jurul Tău nu te-am înțeles cum se cuvine. Ne doare sufletul când ne gândim la faptele Tale, la dorințele Tale și la bunăvoința Ta.

N'am fost recunoscători. Am uitat totul, dar nu pe Tine, nici pentru Tine, ci pe alții, pentru alții; căci Tu mi-ai scris: „Mă bucur, fatul meu, că nu ți-ai uitat de binefaceri. Binefacerea și recunoștința de multe ori nu se cunosc una cu alta, fiindcă nu se întâlnesc una cu alta. Binefacerea rămâne cu mângăierea în suflet de a fi făcut bine, imitând pe Mântuitorul“.

Mai departe mi-ai zis: „Dragul meu trecând prin lume vei întâmpina multe, și mai multe rele, decât bine. Să nu-ți pierzi însă credința în Dumnezeu și dragostea față de El. Credința te va susține în necazuri și dragostea te va mângăia“.

N'am uitat, Părinte, cuvintele Tale, și nu le voi uita toată viața mea.

La primirea vestei că ai plecat, sufletul nostru s'a înmuiat, și lacrimi au curs pe fețele noastre.

Ai oboșit, Părinte, Te-au oboșit grijile și și necazurile. Te-au oboșit durerile trupezii și sufletești.

Odihnește-Te!..

Dacă nu erai mitropolit, fapta Te făcea mitropolit. Mitropolitul muncii, cinstei, dreptății, răbdării și al milei.

Acolo sus te-au așteptat Marii Tai premergători prin cetatea Blajului, prin Ierusalimul Românesc, prin Cetatea luminei. Acolo te-a așteptat Badea Vasile cum ne-a așteptat și pe noi cu coșarca cu pâine, când veneam la școală. Așa în portul lui de țaran de pe Campie, Te-a așteptat să ți spună necazurile și dorul de copiii lui, pe cari i-a părăsit fără să vrea.

Ne-ai dat lumină din lumina Ta și suflet din sufletul Tău.

Ai încredere în noi, că pe rând vom veni cu toții în jurul Tău, așa precum eram la Blaj.

Am tăcut, dar am avea multe să-ți spunem, însă ești oboșit și nu vrem să-ți stricăm odihna.

Aceste cuvinte sunt priosul nostru, căci nu avem altceva. Atâta știm.

Primește glasul nostru și Te rugăm:

Iartă-ne!.. Noi plângem!

Dormi în pace, căci ești oboșit, suflet blând!

Noi plângem!..

Din „Farul Nou“.

Vasile Opreșor

un fost orfan dela Blaj

Partidul național-țărănesc are program nou.

În zilele de 1, 2, 3 și 4 Februarie, comitetul executiv central al partidului național-țărănesc a ținut un nou sfat, în decursul căruia s'a votat noul program al partidului național-țărănesc. *D. Mihalache* a spus că acest program va putea fi înlăptuit în 7—8 ani, dar și în 4—6 ani.

Noul program va fi supus spre aprobare congresului general, care se va ține în curând.

Mitropolitul Vasile între ceilalți Episcopi uniți slojind la punerea pietrii fundamentale a Seminarului românesc din Roma

Schimbări în sânul guvernului

În săptămâna trecută s'au făcut schimbări în sânul guvernului. *D. Antonescu*, despre care de mult se tot spusese că vrea să părăsească ministerul finanțelor, a demisionat. În locul rămas astfel vacant, a fost numit *d. Victor Antonescu*, fost până acum ministru de justiție.

În locul dlui Antonescu, a fost numit ca ministru de justiție *d. Valeriu*, care a mai fost în acest post pe vremea dlui Iorga. Totodată a fost numit nou subsecretar la finanțe și anume *Victor Bădulescu*. Noii miniștri și-au luat posturile în primire.

Franța se sfătuiește cu Anglia

În săptămâna trecută drumul pacii a mai înaintat cu un pas. Franța trimis la Londra pe trimisul său, *Flandin* și pe *d. Laval* ministrul de externe, cari, împreună cu miniștrii englezi s'au sfătuit, cum să facă să întărească pacea lumii.

S'a vorbit cu acest prilej mai mult despre situația Austriei, a Germaniei despre pericolul ce-l prezintă pentru pacea lumii faptul că se fabrică prea multe avioane.

În ce privește Austria, guvernul englez s'a legat — ca și celelalte guverne cari au făcut înțelegerea de la Roma, — că se va sfătui cu celelalte țări imediat când cineva s'ar atinge granițele Austriei.

S'a mai hotărât apoi la Londra să se țină un mare sfat cu Germania pentru ca aceasta să intre din nou în Liga Națiunilor, întărindu-se astfel măsurile aceluia cari voesc pacea.

În ce privește pericolul avioanelor tot după înțelegerea dela Londra, va ține un nou sfat, prin care țările cari vor lua parte să se lege că nu vor folosi de avioane în caz de război decât așa cum va fi înțelegerea între toate țările.

Știrea înțelegerii dela Londra, în Franța și Anglia, a fost primită cu o bucurie buni, lumea văzând în ea un semn întărire a păcii.

Cețiți și răspândiți

„UNIREA POPORULUI“

La moartea I. P. S. Mitropolit Vasile

»Ca pe unul ce-a aprins făclie luminoasă Ție, Hristoase, învrednicește pe robul Tău, îndurate Mântuitor, Impărăției celei luminoase« (Din »Cânt. IV-a, Canonul dela Inmorm. Preoților«).

Mare jale, plângere și tânguire a cuprins biserica românească suroră, la auzul tristei vești: adormirea în Domnul a Înaltului conducător. Restriștea, doliul și drapelul arborate, vor fi în ochii cetățenilor pașnicului orașel dela Îmbucătura Târnavelor adevărate izvoare de lacrimi. 15 ani au trecut ca o zi; scurta, dar rodnică Lui păstorire se va înscrie cu litere de aur în cartea vecinicii și în Istoria Neamului, care, recunoscătoare, va ști să consacre câteva pagini: Celui dintâi Mitropolit român-unit, din țara întregită, la a cărei temelie El a pus atâtea cărămizi.

În 1918 a știut atât de bine să reprezinte pe eroul lăncu, care, cu 70 de ani înainte, împrăștiase pe Câmpia Libertății ideea desrobirii unui neam subjugat, în fruntea celor 40.000. Înaltul Prelat ridică după 70 de ani steagul libertății definitive, în fruntea celor dintâi »gărzi naționale« din Ardeal!

Elev genial în liceu, eminent teolog mai apoi, la Inst. »De Propaganda Fide« din Roma, I. P. S. Suciu a atras admirația tuturor, și această admirație a fost îndreptățită cu prisosință la apariția operei: Teologia Dogmatică, care în curând va fi împrăștiată pe tot globul pământesc, în limba latină.

Când scriu aceste rânduri, gândul meu zboară sub »Dealul Viilor«, unde străjuește Crucea lui lăncu; zboară către »Institutul Recunoștinții«, opera Lui, model de școală; și cele alte câteva școli din micul orașel, care ar face podoaba oricărei metropole! În mâna mea tremurândă, abia e în stare să conducă pana. Înaltul Prelat coboară în tunecul mormântului, sub lespede, poate în aceste momente!

Veni-vor din toate unghiurile Ardealului preoți și popor mult; veni-vor demitari de-ai țării; veni-vor Vlădici îndoliați moartea Celui ce-a avut atât de mult să sufere în lumea pământească, cu suflet curaj neîntrecut. Cu ochii scâlțați în crimi, acei cari au stat în preajma cărjei Lui, duce-L-vor către mormântul rece pe merii lor, în acest mijloc de iarnă. Iar credincioșii în genunchi, înșiruiți dealungul străzilor, până sub falnicile ziduri ale Institutului, ștergându-și ochii de puhoiul crimilor, vor scoate printre suspine: Dumnezeu să-I facă parte de cei aleși Lui!

Pe deasupra confesiunilor, îmi îndrept eu gândul, împreună cu soția — care, la atâtea serii de studenți, s'a adăpat pe remeri din sfaturile Lui părintești — către catafalcul din vechea catedrală a Blajului, și îngăimând câteva cuvinte zicem: »Șeze-L Dumnezeu în curțile dreptilor, și neamul românesc în rândul eroilor! Să-i fie țărâna ușoară și pomenirea vecinică! Să-i fie!

Andrei Eftimie
preot ortodox
Lunca Bradului (j. Mureș)

ubiți cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

Cetitori buni și cetitori răi

Prin cetitori buni nu înțelegem pe cei ce știu bine cetii. Nici prin cetitori răi nu înțelegem pe cei ce abia descurcă literele. E vorba despre aceia cari sufletește sunt buni sau răi.

— *In ce se arată bunătatea omului?*

— *De bună seamă, nu în aceea că fac mătâni și se roagă dela buse, ca fariseul din evanghelie, iar cu inima mai de grabă trag spre Scaraoschi; nici în credința țiganului, care cumpărându-și o »Epistolie« a pus-o în șerpar ca să l ajute la furat, să nu-l prindă jandarmii.*

Bunătatea omului se arată în fapte bune, începând cu împlinirea datoritiilor de toate silele până la ajutorarea semenilor noștri mai lipsiți și mai năcăjiți decât noi.

In ce clasă să punem pe restanțierii noștri, cari ani de zile au primit foaia, iar când a fost și este vorba de plată, se fac că nu aud, nu văd și nu înțeleg? I am provocat destule ori. Pe mulți i am publicat în »Lista neagră« și-i vom mai publica. Ei totuși fac ca țiganul: »Mai plătească alții!«

Ei bine, iubiiți cetitori înțelegători, la apucătura asta nu ne-am așteptat.

Se prea poate că multora nu le place cum scriem și ce scriem. Omenia ar cere ca aceștia să ne întoarcă gazeta îndărăpt ca să-i ștergem din protocoalele noastre. Atunci am tipări mai puține exemplare și am avea mai mici cheltuieli cu tipografia și cu posta.

Credem iarăși despre alții că le place cum scriem, dar fiind săraci nu pot plăti.

Recunoaștem că tuturor săracilor nu le putem trimite foaia gratuit (în cinste). Nu ne lasă puterile. Ici-colo am mai trimis la câte un sărac de omenie, dacă a fost recomandat și de preotul satului. În fața aceasta ne-au ajutat chiar unii abonați binevoitori, cari ne-au dăruit ceva sume peste plata abonamentului, pentru cari le mulțumim și acuma.

Dar — cum spuneam — la toți săracii nu o putem trimite, căci nu avem atâtea mijloace.

Iată, prin urmare, că suntem nevoiți a cere dela restanțieri să-și îplinească datorințele, ca să ne putem împlini și noi la rândul nostru datoritiile ce le avem față de tipografie.

Și așa ajungem la înțelepciunea dictată de împrejurări, că, decât cetitori mulți dar răi plătitori, mai bine cetitori puțini dar regulați la plată.

Oricât am lucra de mult și de îndemnat spre luminarea poporului, vedem cu durere că mulți inși își fac nărauri rele, imorale, dacă lăsăm după omenia lor. De aceea vom încasa restanțele dela 1 Ianuarie 1934 încoace (cari nu cad în conversiune), pe cale judecătorească și nu luăm nici o răspundere pentru cheltuielile ce se vor face. — Fiecare să și le ia singur pe suflet.

In acelaș timp însă mulțumim din toată inima celor cari ne-au ascultat și au venit la rând cu plata. Un învâțat episcop (cardinalul Lavigerie) zicea că înainte de a sidi o biserică e bine să întemeiezi un siar creștin bun.

Noi iată-ne întemeiați gata de 17 ani, scoțând foaia regulat, săptămână de săptămână, cu ostenele și cheltuieli, de cari nu-și pot da seama decât aceia cari lucrează în gazetărie.

Și totuși să fim disprețuiți și pdgubiți de restanțieri?

Judecați înșivă fapta aceasta!

Gavril Todica

Noul mitropolit al Moldovei. În locul rămas vacant prin moartea Mitropolitului Pimen al Moldovei și Sucevei, a fost numit Înalt Prea Sfințitul Nicodem, care a și fost instalat Dumineca trecută. Instalarea s'a făcut cu toată pompa cuvenită unei fețe bisericesti atât de înaltă. A fost de față patriarhul Miron Alexandru Lapedatu ministrul Cultelor și multe alte înalte personalități bisericesti, civile și militare. S'au rostit cu acest prilej numeroase cuvântări. Sărbătoritul a amintit în cuvântarea sa că pentru înaintarea și înălțarea bisericii toți trebuie să muncească, atât fețele bisericesti cât și credincioșii.

Domnul Nicolae Iorga la Paris. Marele cărturar al țării, d. prof. Nicolae Iorga a plecat la începutul acestei săptămâni la Paris. Dsa în fiecare an ține mai multe vorbiri la vestita universitate Sorbona. Plecarea Dsale de acum, e tocmai pentru aceste vorbiri. În acest an însă, ne va ridica prin alesele sale cuvinte și pe meleagurile italiene, căci, după programul fixat, în zilele de 23—25 Februarie, va vorbi la Roma. Amintim cu acest prilej că d. Iorga, care se bucură de o faimă foarte mare, muncește de multeori câte 18 ore la zi. Prin muncă ajungi departe.

Călătoria clerului bisericii unite. Ziarul »Dumineața« din București, publică sub titlul de mai sus următoarea informație: »Regia căilor ferate a aprobat o reducere de 30 la sută din taxele tarifare, clerului bisericii unite cum și membrilor lor de familie (soție și copii minori). Această reducere se va aplica pe baza carnetelor de identitate tip C. F. R. eliberate prin ministerul instrucțiunii, cultelor și artelor«.

Gripa se întinde mereu. Vremea de acum e foarte neprietnică sănătății. În țară se găsesc foarte mulți bolnavi de gripă, mai ales între copiii de școală. La Blaj au fost închise școlile de fete pe timp de o săptămână. La începutul săptămânii trecute s'a închis, tot din cauza elevilor bolnavi, internatul liceului de băieți. Copiii trebuiesc supravegheați, și nuși bine îmbrăcați și mai ales să fie uscați la picioare. Astfel îi ferim mai ușor de gripă.

Un tunel lung de 32 km. Sub strămtora Gbraiter (Intre Spania și colțul de nord-vest al Africii) au început lucrări pentru săparea unui tunel. Acest tunel va avea o lungime de 32 de km. și va fi la 4000 de metri sub suprafața apelor.

A fost îngropat sub zăpadă. În colțul de răsărit al Orientului a fost mai zilele trecute viscol mare. Un sătean care era pe câmp, a fost acoperit de zăpadă. A doua zi l-au descoperit vânturile și niște trecători l-au ridicat, înghețat, și l-au dus în comună.

A orbit privind la un film de cinematograf. Un inginer din Iași a plecat mai zilele trecute împreună cu soția sa la un cinematograf. Inginerul, care înainte era deplin sănătos, a simțit deodată că privind mereu la chipurile ce fugeau pe peretele din față, i-se împăingenesc ochii. Peste câteva clipe, a orbit de abinele. Doctorii au spus că orbita a fost pricinuită de o prea mare emoție.

Cum e vremea. Cea mai mare parte din pământul țării noastre e acoperită cu un strat destul de gros de zăpadă. Pământul însă nu e înghețat, din care pricină zăpada se topește mereu. Ia ce privește situația semănturilor, după un raport al ministerului de agricultură, apoi unele regiuni, între cari și Transilvania, au pagube de 5—15 la sută în grâul de toamnă. Paguba aceasta a fost pricinuită de gerurile puternice dela începutul lunii Ianuarie.

La examenul de capacitate al profesorilor s'au înscris 3896 de candidați. La începutul săptămânii ce vine se începe la București examenul de capacitate al profesorilor secundari. S'au înscris de toți 3896 de candidați. După un mare ziar din București, numărul catedrelor vacante e de 60. Adecă 3896 de candidați la 60 de catedre!

Câte bănci lucrează în Ardeal. După cea mai proaspătă numerotare, în Ardeal lucrează 458 de bănci de sine stătătoare. Pe lângă acestea mai sunt 143 de filiale, dintre cari 27 aparțin băncilor din București, iar restul de 116 celor 458 de bănci din Ardeal.

In ajutorul Moșilor. Starea de sărăcie în care se găsește populația din munții Apuseni a făcut pe mai marii zilei să ia anumite măsuri de îmbunătățire. Astfel, toate cantitățile de făină și porumb cari vor fi trimise din orice gară a țării, în regiunea Moșilor, vor plăti pe C. F. R. o taxă mai redusă decât celelalte mărfuri. Această înlesnire s'a dat până la sfârșitul anului curent.

Avem prea multe sdrențe. În zilele acestea, ministerul domeniilor va da o decizie (ordin), prin care se oprește de a se mai aduce sdrențe (pentru fabricarea hârtiei) din străinătate, din motivul că avem prea multe la noi în țară. Deci, până nu se vor termina sdrențele românești, nici o sdrență din străinătate, spune ministrul domeniilor, nu poate intra la noi în țară. Iacă deci o marfă de care avem prea multă: sdrențele.

Un palat înalt de 70 de m. Scrie o gazetă străină că la Varșovia se va termina în curând un palat care are nici mai mult nici mai puțin decât 70 de m. înălțime, adăpostind 17 etaje. Acesta va fi al doilea după cel mai mare palat din Europa. Se vede că luăm tot mai mult obiceiurile americanilor, căci ei au stărnit prima oară „sgărie-norii“.

O sanie a fost surprinsă de tren. Un servitor dintr-o comună din jud. Brăila a plecat cu sania la oraș pentru niște târgueli. Când să plece spre casă, s'a abătut pe la o crâșmă și s'a ospătat bine. A pornit apoi spre casă, și când să treacă peste linia ferată, un tren l-a ajuns și l-a făcut bucăți cu sanie și cal cu tot. Cel ce trebuie să treacă linia ferată trebuie să fie cu mare bogare de seamă, și mai ales să fie totdeauna trezi.

† Victor Lazăr. La sfârșitul lunii trecute a trecut în lumea celor drepți profesorul pensionar dela Sibiu Victor Lazăr. A murit în vârstă de 66 de ani, după ce și-a măcinat puterile în slujba multor gânduri bune. A fost multă vreme profesor, conducând într'un timp, în calitate de director, Școala Comercială Superioară română dela Salonic (Macedonia). A fost om de peană, înfrumusețând cu șirele sale paginile multor ziare și reviste. A fost scriitor și publicist, și membru al multor societăți culturale, patriotice și de binefacere. În 30 Ianuarie a.c., rămășițele sale pământești au fost așezate spre vecinică odihnă, în cripta familiară din cimitirul Sibiului. *Fie-i partea cu drepții!*

Concurs la ajutoare

Prin aceasta publicăm concurs cu termenul de 28 Februarie 1935 la următoarele ajutoare (burse).

I. Din fundațiunea Alexandru Șterca Șuluțiu

1. Zece (10) ajutoare de câte 3000 lei și două (2) decăte 2000 lei, pentru tineri, ce studiază dreptul, medicina, politehnica, pedagogia ori științele reale.

2. Zece (10) ajutoare de câte 1500 lei pentru elevi de liceu în clasele superioare.

3. Cincisprezece 15 ajutoare de câte 900 lei pentru elevii de liceu în clasele inferioare.

Concurenții la aceste ajutoare au să alătore la cererile lor: certificat școlar în copie autentică, (1933—34) *carte de botez dela preot*, atestat de paupertate, atestat medical, certificat medical, certificat de frecvență (1934—35) și, pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul, atestat dela oficiul parohial și respective tabela geneologică.

II. Din fundațiunea Baron Urs Margina

Trei (3) ajutoare de câte 1500 lei pentru eleve dela liceul gr.-cat. de fete. Concurențele trebuie să dovedească că sunt născute în județul Făgăraș, Sibiu sau Hunedoara. Vor avea preferințe consăngenii fundatorului.

Acte necesare — ca mai sus.

III. Din fundațiunea: Alumnate Seminarul Femeii române studioase Blaj

Patru (4) ajutoare de câte 1500 lei pentru elevi cari cercetează liceul de băieți și sunt alumnii în Internatul Vancean de băieți.

Acte necesare — ca mai sus.

La aceste ajutoare vor fi preferați «ceteris paribus» fii de preoți gr.-cat. din arhidieceză.

IV Din fundațiunea I. T. Cheșianu

Două (2) ajutoare de câte 1000 lei pentru elevi cari cercetează școalele din Blaj, având preferință rudeniile fundatorului.

Acte necesare — ca mai sus.

V. Din fundațiunea Simion Pop Mateiu

Două (2) ajutoare de câte 1500 lei pentru tineri cari studiază la ori care școală superioară. Cosăngenii fundatorului au preferință.

Acte necesare — ca mai sus.

VI. Din fundațiunea Dr. Isidor Marcu

Patru (4) ajutoare de câte 1000 lei destinate cu preferință pentru consăngenii ai fundatorului, în locul prim descendenți ai fraților săi, cari învață la industrie, comerț, sau alte școli de ori ce categorie.

Consăngenitatea cu fundatorul se va dovedi cu atestat dela oficiul parohial din Dumitra, provăzut cu tabela geneologică.

Celelalte — ca mai sus.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 1 Februarie 1935.

Dr. Victor Macaveiu

vicar capitular

Redactor: IULIU MAIOR.

**A apărut noua edițiune a
LITURGHIERULUI**

Crudo 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit 340 „
LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Teatru pentru săteni

La Blaj se tipărește, sub îngrijirea dlui ALEXANDRU LUPEANU MELIN, directorul gazetei noastre, o bibliotecă de piese teatrale pentru săteni. Piese sunt alesse anume ca să poată fi jucate de tineri din popor și ca ele să fie înțelese și gustate de locuitorii lor.

Până acum au apărut următoarele nume:

1. CÂRLIG VINDE PE SURU, teatru pentru săteni într'un act, localizare de A. Melin. Pentru reprezentare se cer 4 persoane și scenă foarte simplă. Piesa e plină de haz și a fost jucată până acum în foarte multe părți. *Prețul unei cărțițele 5 lei.*

2. LEAC PENTRU MUERI, teatru pentru săteni în 2 acte, localizare de A. Melin. Pentru reprezentare se cer 19 persoane, dintre cari 5 mai principale. Scenăria ușor de făcut, jucat mai întâi în comuna Unirea jud. Timișoara cu mare succes. *Prețul 8 lei.*

Teatru școlar

Tot sub îngrijirea dlui Lupeanu Melin se tipărește și o bibliotecă de teatru școlar, unde a apărut până acum vestita piesă:

FETIȚA ORFANĂ, feerie muzicală în 3 acte de A. Melin, care s'a reprezentat de multe ori la Cluj, Iași, Sibiu, Craiova, Blaj, Șteie, și în aproape toate orașele ardelenilor și în Moldova și Dobrogea. Foarte multă apreciere din partea școlii și a sătenilor. Până acum a fost reprezentată în sute de comune. Cântecul din această piesă le ține în minte copiii ani de-a rândul. *Prețul unui exemplar (fără note muzicale) 10 lei.*

Toate piesele de mai sus, se află de vânzare la

Librăria Seminarului din Blaj

La prețul fiecărei cărțițele, cerută și prin poștă, se adaugă și 2 lei pentru poștă.

Primăria comunei Senereuș

Nr. 43—1935.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință publică în ziua de 1 Martie 1935 orașul Senereuș vinde la primăria comunei Senereuș licitație publică prin strigări ca la curtea dela Nr. c. 391, proprietate comunei Senereuș.

Prețul de strigare 20.000 Lei. Vanzația de 10% din prețul de strigare va depune în numerar.

Licitația se va face în conf. cu art. 81—110 din L. C. P.

Condițiunile de vânzare se vor vedea la notariatul Senereuș.

Senereuș, la 16 Ianuarie 1935.

Primar, **And. Kappes** Notar, **Stefan K.**
(268) 1-1

RECLAMA
este sufletul comerțului